

Prima instanță: Judecătoria Ialoveni

Judecătorul: Alexandra Sandu

Instanța de Apel: Curtea de Apel Chișinău

Judecători: Cernat Nina, Anatol Pahopol, Lilia Bulgac

Instanța de recurs – Curtea Supremă de Justiție

Judecători – Valeriu Doagă, Ala Cobăneanu, Svetlana Novac, Oleg Sternioală, Vera Macinskaia

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție
ÎNCHEIERE

03 decembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil , comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecător -Valeriu Doagă

Judecătorii – Petru Moraru, Sveatoslav Moldovan

Maria Ghervas, Vera Macinskaia

examinând cererea de revizuire depusă de către Boblic Gheorghe, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Boblic Gheorghe împotriva lui Căldare Larisa, Bogos Valeriu, Demerji Lucia, Demerji Vitalie, Rașcenco Ana, Rașcenco Alexandru despre încasarea împrumutului, dobânzii, dobânzii de întârziere, anularea contractelor de vânzare-cumpărare, recunoașterea valabilității contractului de gaj, transmiterea în posesie a bunului gajat, împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 23 iulie 2014, prin care recursul declarat de Iurie Alexa în interesele lui Boblic Gheorghe a fost respins, fiind menținută decizia Curții de Apel Chișinău din 10 septembrie 2013,

constată

La 05 martie 2010 Boblic Gheorghe a înaintat în instanța de judecată o acțiune împotriva Larisei Căldare, Luciei Demerji, Demerji Vitalie, Anei Rașcenco, Rașcenco Alexandru și Bogos Valeriu privind încasarea împrumutului, dobânzii, dobânzii de întârziere, anularea contractelor de vânzare-cumpărare, recunoașterea valabilității contractului de gaj, transmiterea în posesie a bunului gajat.

În motivarea acțiunii reclamantul Boblic Gheorghe a indicat că, la 12 martie 2009 a dat cu împrumut pârtei Căldare Larisa suma de 500000 lei pe un termen de 3 zile, pînă la 15 martie 2009. În acest sens, de către Căldare Larisa a fost întocmită personal o recipisă contrasemnătură prin care a confirmat circumstanțele date. Totodată prin acest înscris, Căldare Larisa a indicat ca garanție a executării obligației de restituire a împrumutului, instituie gajul asupra apartamentului acesteia din or. Ialoveni str. Moldova nr. 2 ap. 4. La fel a stabilit că în cazul în care suma

împrumutată în mărime de 500000 lei nu va fi rambursată în termenul stabilit, apartamentul să fie trecut în proprietatea reclamantului Boblic Gheorghe.

Reclamantul a mai specificat că, în termenul stabilit, precum și pînă la momentul depunerii acțiunii în instanța de judecată Căldare Larisa nu și-a onorat obligațiile asumate prin contractul de împrumut.

Consideră reclamantul că, reținerea sumei împrumutate de pîrîta Căldare Larisa generează cauzarea de prejudicii, fiind în drept de a solicita calcularea de la suma datorată de 500000 lei a dobînzii aferente împrumutului și a dobînzii de întîrziere.

A mai menționat reclamantul că, în cazul în care conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobîndă, se plătește o dobîndă egală cu rata de refinanțare a Băncii Naționale a Moldovei dacă legea sau contractul de prevede altfel, suma împrumutată a fost garantată prin gajarea apartamentului or. Ialoveni str. Moldova 2, ap.4, însă părțile nu au autentificat la acel moment separat un contract de gaj cu înregistrarea acestuia în registrul bunurilor imobile, care ar garanta efectiv posibilitatea de exercitare a gajului, consideră că, este în drept să solicite instanței de judecată recunoașterea valabilității contractului de gaj din 12 martie 2009 încheiat între Căldare Larisa și BoblicGheoghe în privința apartamentului, prin care Căldare Larisa a garantat rambursarea sumei de 500000 lei.

În sensul susținerii cerințelor de declararea a nulității contractelor de vânzare-cumpărare încheiate de Căldare Larisa, consideră că acestea urmează a fi anulate, deoarece poartă un caracter fictiv.

Solicită reclamantul Boblic Gheorghe:

- a încasa din contul Larisei Căldare în beneficiul lui Boblic Gheorghe suma împrumutului în mărime de 500000 lei, a dobînzii aferente în sumă de 26301 lei și a dobînzii de întîrziere în sumă de 55890 lei;

- recunoașterea valabilității contractului de gaj din 12 martie 2009 încheiat între Căldare Larisa și Boblic Gheorghe în privința apartamentului or. Ialoveni str. Moldova, 2 ap.4 cu nr. cadastral 550120300901004, prin care Căldare Larisa a garantat rambursarea împrumutului de 500000 lei;

- declararea nulă a contractului de vânzare-cumpărare încheiat între Căldare Larisa și Demerji Lucia;

- declararea nulă a contractului de vânzare-cumpărare încheiat între Demerji Lucia și Rașcenco Ana;

- transmiterea în posesia lui Boblic Gheorghe a gajului format din apartamentul nr. 4 str. Moldova 2, or. Ialoveni.

Prin hotărîrea Judecătoriai Ialoveni din 20 aprilie 2011 acțiunea înaintată de Boblic Gheorghe a fost admisă. S-a dispus încasarea din contul Larisei Căldare în beneficiul lui Boblic Gheorghe a sumei împrumutului în mărime de 500000 lei. S-a dispus încasarea din contul Larisei Căldare în beneficiul lui Boblic Gheorghe dobînda în valoare de 26301 lei. S-a dispus încasarea din contul Larisei Căldare în beneficiul lui Boblic Gheorghe dobînda de întîrziere în mărime de 55890 lei. A fost recunoscut valabilitatea contractului de gaj din 12 martie 2009 încheiat între Căldare Larisa și Boblic Gheorghe în privința apartamentului nr. 4 din str. Moldova 2, or. Ialoveni cu nr. cadastral 550120300901004, prin care Căldare Larisa garantează rambursarea sumei de 500000 lei. A fost declarat nul contractul de vânzare-cumpărare încheiat între Căldare Larisa și Demerji Lucia la 30 decembrie 2009, autentificat de către notarul privat Colun Angela, înregistrat cu nr. 21136. A fost declarat nul contractul de vânzare-cumpărare încheiat între Demerji Lucia și Rașcenco Ana, încheiat la 13 ianuarie 2010 cu nr. 87. S-a dispus transmiterea în posesia lui Boblic Gheorghe a

gajului format din apartamentul nr. 4 din str. Moldova 2, or. Ialoveni. S-a dispus încasarea din contul Larisei Căldare în beneficiul statului taxa de stat în valoare de 24 980,00 lei. S-a dispus încasarea în mod solidar din conul Ludei Demerji și Anei Rașenco a taxei de stat în beneficiul statului în valoare de 5336,61 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2011 au fost admise apelurile declarate de Căldare Larisa și Rașenco Ana. A fost casată hotărârea Judecătorei Ialoveni din 20 aprilie 2011, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Boblic Gheorghe împotriva lui Căldare Larisa, Demerji Lucia, Rașenco Ana cu privire la încasarea sumei împrumutului, încasarea dobânzilor, recunoașterea valabilității contractului de gaj, declararea nulă a contractelor de vânzare-cumpărare și transmiterea în posesie a gajului, pricina fiind restituită pentru rejudecare în prima instanță.

La 27 februarie 2012 Rașenco Ana a înaintat o acțiune reconvențională împotriva lui Boblic Gheorghe și Căldare Larisa privind recunoașterea nulității contractului de ipotecă din 12 martie 2009.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, Boblic Gheorghe s-a adresat cu cerere de chemare în judecată privind recunoașterea valabilității contractului de gaj din 12 martie 2009 și transmitere în posesie a gajului.

Consideră reclamanta că, recunoașterea valabilității contractului de ipotecă din 12 martie 2009, contravine prevederilor legislației. Părțile la încheierea contractului de ipotecă nu au respectat condițiile de formă a convenției stabilite de legislația în domeniu.

A menționat reclamanta că, nerespectarea acestei condiții esențiale stabilite de lege, constituie o încălcare care atrage nulitatea absolută a contractului, pe care instanța de judecată o invocă din oficiu.

Consideră că, argumentele invocate Boblic Gheorghe, expuse în sensul susținerii recunoașterii valabilității contractului de ipotecă, precum că, părțile au omis de a încheie un contract de gaj separat și nicidecum din cauza că partea se eschivează de la autentificarea notarială a actului juridic, sunt neîntemeiate.

A precizat reclamanta Rașenco Ana că, la materiale nu există nici o probă că Căldare Larisa s-ar eschiva de la autentificarea notarială a contractului, iar în cererea de chemare în judecată nici nu se face referire la acest fapt, în realitate părțile au omis să îndeplinească această condiție de formă.

Consideră că, n-au fost întrunite condițiile de declararea a valabilității contractului de ipotecă prevăzute de art. 213 CC.

Solicită reclamanta Rașenco Ana, recunoașterea nulității a contractului de ipotecă din 12 martie 2009, încheiat între Căldare Larisa și Boblic Gheorghe.

Prin hotărârea Judecătorei Ialoveni din 18 martie 2013, acțiunea înaintată de Boblic Gheorghe a fost admisă parțial. S-a dispus încasarea din contul Larisei Căldare în beneficiul lui Boblic Gheorghe a sumei de 500000 lei – cu titlu de împrumutul și a sumei de 55890 lei – cu titlu de dobândă de întâziere pentru perioada 15 martie 2009 – 15 noiembrie 2009.

Contractul din 30 decembrie 2009 prin care Căldare Larisa și Bogos Valeriu au vândut, iar DemerjiLicia a cumpărat apartamentul nr. 4 situat or. Ialoveni str. Moldova, 2 cu S-57,8 m.p. cu nr. cadastral 550120300901004 contra sumei de 100000 lei, autentificat de notarul Colun Angela sub nr. 21136, a fost anulat.

Contractul din 13 ianuarie 2010 prin care Demerji Lucia și Demerji Vitalie au vândut, iar Rașenco Ana și RașencoAlaxendru au cumpărat apartamentul nr. 4 situat or. Ialoveni str. Moldova, 2 cu S-57,8 m.p. cu nr. cadastral 550120300901004

contra sumei de 177887 lei, autentificat de notarul Maria Mardari sub nr. 87, a fost anulat, cu aducerea părților în poziția inițială prin care vânzătorii Demerji Lucia și Demerji Vitalie restituie lui Rașcenco Ana suma de 177887 lei.

Cererea reconvențională înaintată de Ana Rașcenco a fost admisă.

A fost declarat nul contractul de ipotecă din 12 martie 2009 a apartamentului nr. 4 situat or. Ialoveni str. Moldova, 2, expus în recipisă scrisă de Căldare Larisa lui Boblic Gheorghe.

Pretenția înaintată de Boblic Gheorghe privind recunoașterea valabilității contractului de gaj din 12 martie 2009 a apartamentului nr. 4 situat or. Ialoveni str. Moldova, 2, expus în recipisă scrisă de Căldare Larisa, transmiterea imobilului în posesie și încasarea dobânzii aferente în sumă de 26301 lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

S-a dispus încasarea din contul Larisei Căldare în beneficiul statului suma de 18985,73 lei – cu titlu de taxă de stat.

S-a dispus încasarea din contul Luciei Demerji în beneficiul statului suma de 5336,61 lei – cu titlu de taxă de stat.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 septembrie 2013, apelurile declarate de Căldare Larisa, Demerji Lucia, Demerji Vitalie, Rașcenco Ana, Rașcenco Alexandru, au fost admise. A fost casată hotărârea Judecătoriei Ialoveni din 18 martie 2013, în partea anulării contractului de vânzarea-cumpărare a imobilului apartamentul nr. 4 situat or. Ialoveni str. Moldova, 2, nr. 21137 din 30 decembrie 2009, autentificat de notarul privat Angela Colun, încheiat între Larisa Căldare, Bogos Valeriu și Lucia Demerji și a contractului de mvnzare-cumpărare nr. 87 din 13 ianuarie 2010 a acestui imobil, autentificat de notarul Maria Mardari, încheiat între Vitalie și Lucia Demerji și Ana Rașcenco – ca fictive, emițându-se în această parte a unei noi hotărâri prin care pretențiile înaintate de Boblic Gheorghe, în această parte au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin încheierea Judecătoriei Ialoveni din 17 februarie 2014, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea înaintată de Demerji Vitalie, Demerji Lucia și Rașcenco Ana privind anularea măsurilor de asigurare a acțiunii.

Invocând ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 05 februarie 2014, Iurie Alexa în interesele lui Boblic Gheorghe, a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 23 iulie 2014, a fost respins recursul declarat de Iurie Alexa în interesele lui Boblic Gheorghe fiind menținută decizia Curții de Apel Chișinău din 10 septembrie 2013.

La 18 septembrie 2014, Boblic Gheorghe, prin intermediul reprezentantului Iurie Alexa a depus cerere de revizuire, solicitând admiterea cererii de revizuire, rejudecarea cauzei, revizuirea deciziei Curții Supreme de Justiție din 23 iulie 2014, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 septembrie 2013 și menținerea hotărârii Judecătoriei Ialoveni din 18 martie 2013.

În motivarea cererii de revizuire, Boblic Gheorghe, prin intermediul reprezentantului Iurie Alexa a invocat art.449 lit.b) CPC și anume a indicat că instanța de recurs ca temei pentru respingerea recursului a constatat lipsa circumstanțelor ce ar demonstra caracterul fictiv al contractului de vânzare-cumpărare încheiat între Larisa Caldare și Lucia Demerji la 30.12.2009, astfel menționează că au devenit cunoscute circumstanțe esențiale ale pricinii care confirmă faptul că contractul a fost fictiv și aceste circumstanțe nu i-au fost cunoscute anterior.

Astfel, potrivit contractului de vânzare-cumpărare din 30.12.2009 prețul apartamentului nr.4 situat pe daresa mun.Chișinău, str.Moldova, 2 a fost stabilit de către părți în sumă de 100 000 lei, preț care este evident diminuat, din motivul că conform contractului de evaluare a ÎS „Cadastru”, prețul cadastral al acestui apartament constituie 149 101 lei, evaluarea fiind efectuată în anul 2004, (pînă la vânzare).

Astfel, consideră că este evident că prețul apartamentului indicat în contractul din 30.12.2009 este unul formal și nu corespunde prețului care urma să fie stabilit de către părțile unei tranzacții de piață.

Potrivit datelor ÎS „Cadastru” la momentul efectuării tranzacției respective, pretinsul cumpărător Demerji Lucia a fost proprietara a unei case de locuit cu suprafața de 130 m.p., adică avea condițiile de trai mai bune decît cele care urmau să survină în urma instalării în apartamentul procurat, care are suprafața de numai 57 m.p.. Consideră că este evident că așa zisa cumpărătoare Demerji Lucia nu avea intenții de a domicilia în acest apartament și doar a contribuit surorii sale Căldare Larisa de a radia din registru bunurilor imobile informația privind deținerea în proprietate a acestui apartament.

Consideră revizuiantul că aceste circumstanțe denotă rea-credința în acțiunile lui Căldare Larisa și Demerji Lucia la momentul întocmirii contractului de vânzare-cumpărare a imobilului indicat, adică faptul că părțile la semnarea contractului au urmărit scopul radierii din Registrul bunurilor imobile a înregistrării apartamentului după cet.Căldare Larisa, care la momentul înstrăinării avea calitate de debitor și pîrît față de Boblic Gheorghe. În timp de două săptămîni (inclusiv perioada sărbătorilor de iarnă) acest apartament a fost din nou înstrăinat, ceea ce consideră că este evident că Demerji Lucia doar formal a înscris apartamentul pe numele său.

La 06 noiembrie 2014, Rașenco Ana și Rașenco Alexandru au depus referință la cererea de revizuire, solicitînd respingerea cererii de revizuire, ca inadmisibilă.

În conformitate cu art.452 alin.(1) și (3) CPC al RM, instanța examinează cererea de revizuire în ședință publică în conformitate cu normele de examinare a cererii de chemare în judecată.

Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor, însă nu împiedică examinarea cererii de revizuire.

Articolul 452 alin.(3) CPC al RM, prevede comunicarea participanților la proces a locului, datei și orei ședinței de judecată nu a fost modificat.

În conformitate cu art.444 CPC , recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces .

Conform art.6 alin.(7) „Legea nr.780 din 27.12.2001 privind actele legislative”, în cazul în care între două acte legislative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme ce promovează soluții diferite asupra aceluiaș obiect al reglementării, se aplică prevederile actului posterior.

Coraborînd prevederile art.452 alin.(1) CPC al RM cu art.444 CPC , care este modificat printr-o Lege posteroară ce promovează soluții diferite privitor la citarea și participarea părților, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție examinează cererea de revizuire în lipsa participanților potrivit regulilor de examinare a recursului.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire depusă

de Boblic Gheorghe, prin intermediul reprezentantului Iurie Alexa ca neîntemeiată și care urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă din următoarele considerente.

În conformitate cu art.453 alin.(1) lit.a) CPC, după ce se examinează cererea de revizuire, instanța emite o încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Temeiurile declarării revizuirii sunt expres prevăzute în art. 449 CPC, care poartă un caracter exhaustiv.

Conform art. 451 al. (1) CPC, cererea de revizuire trebuie să conțină, în mod obligatoriu, temeiurile consemnate la art. 449 CPC, cu anexarea probelor ce le confirmă.

În conformitate cu art.449 lit. b) CPC, pe care temei se bazează revizuenta, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Prin prisma normei de drept citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, în cazul în care se invocă temeiul de revizuire – devenirea cunoscută a unor circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuientului, este important ca circumstanțele sau faptele date existente obiectiv pînă la data pronunțării hotărârii, să fie confirmate prin probe concludente. Esențial este ca revizuientul să nu fi știut anterior pronunțării hotărârii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe (sau fapte) și nici nu a avut posibilitatea de a le cunoaște.

Instanța de revizuire consideră că temeiul invocat de către revizuient nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art.449 CPC, or înscrisurile anexate sunt acte despre care revizuientul cunoștea și a avut posibilitatea de a le prezenta în cadrul examinării cauzei.

Este important, la caz, de remarcat că revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare a hotărârii contestate, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice, care înseamnă că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate.

Unul din elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă, între altele, că procedura de revizuire nu trebuie folosită de către instanțele naționale într-o manieră incompatibilă cu principiul securității juridice (cauza „Sfinx-Impex” SA c. Moldovei, nr. 28439/05 din 25 septembrie 2012).

Principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de principiul lucrului judecat (*res iudicata*).

Sub acest aspect, se va menționa și faptul că, admiterea cererii de revizuire în împrejurările reținute va constitui incontestabil o încălcare a principiului securității raporturilor juridice (*Popov (2) contra Moldovei, E. Duca contra Moldovei ș.a*), prin urmare aceasta urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă.

În susținerea opiniei enunțate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 03 martie 2009 în cazul Eugenia și Doina Duca contra Moldovei, în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului autorității lucrului judecat, care instituie că nici o parte nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri definitive și obligatorii întru obținerea unei reexaminări și unei noi soluții în cauză. Competența de revizuire a instanțelor superioare ar trebui să fie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu ar trebui apreciată ca un recurs deglizat. O distanțare de la principiul respectiv este justificată doar atunci când este determinată de circumstanțe cu caracterele substanțiale și obligatorii.

Față de cele ce preced și având în vedere că motivele invocate de Boblic Gheorghe, prin intermediul reprezentantului Iurie Alexa în cererea de revizuire nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 449 lit. b) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire formulată de către Boblic Gheorghe, prin intermediul reprezentantului Iurie Alexa împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție 23 iulie 2014, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Boblic Gheorghe împotriva lui Căldare Larisa, Bogos Valeriu, Demerji Lucia, Demerji Vitalie, Rașcenco Ana, Rașcenco Alexandru despre încasarea împrumutului, dobânzii, dobânzii de întârziere, anularea contractelor de vânzare-cumpărare, recunoașterea valabilității contractului de gaj, transmiterea în posesie a bunului gajat.

Încheierea nu este supusă nici unei căi de atac.

Președinte, judecător

Valeriu Doagă

Judecătorii

Petru Moraru

Sveatoslav Moldovan

Maria Ghervas

Vera Macinskaia